

Vårgårda kommun

kommunen@vargarda.se

Beslut för grundsärskola

efter prioriterad tillsyn i Gullhögskolan,
Vårgårda kommun

Tillsyn i Gullhögskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Vårgårda kommun under hösten 2015. Grundsärskolan i Gullhögskolan besöktes av Skolinspektionen den 26 augusti 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Det saknas officiell statistik över kunskapsresultat i grundskolor. På grund av lågt elevantal kan inte resultaten från Gullhögskolans grundskola redovisas.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-01-11

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Under Skolinspektionens tillsyn visar personal och rektor ett starkt engagemang för grundsärskoleelevernas utveckling och det framkommer under tillsynen inte annat än att eleverna är trygga och har en god skolmiljö. Utredningen visar också att elevernas kunskapsresultat följs upp av lärare och rektor och att analys leder till upprättandet av nya mål som kan leda till förbättring av verksamheten. Det saknas dock planerade åtgärder för hur dessa mål ska uppnås, och intervjuer visar att detta får till följd att rektor och personal inte kontinuerligt stämmer av hur utvecklingen av utbildningen på Gullhögskolans grundsärskola genomförs. De dokumenterade målen riskerar därmed att bli en produkt som grundsärskolan i realiteten inte använder i sitt arbete för att utveckla kvaliteten i utbildningen.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vårgårda kommun att senast den 11 januari 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Vårgårda kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för grundsärskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för grundsärskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska besluta om och planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för kvalitetsarbetet vid enheten. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Rektor har till Skolinspektionen lämnat in en sammanställning av elevernas resultat och lärarnas dokumentation i dokumentet *Utvärdering VT-2015*. Under olika rubriker, såsom "Kunskapsutveckling", "Kompetensutveckling" med flera, har lärarna dokumenterat sin utvärdering av verksamheten enligt följande. Lärarna har identifierat vad som "har varit bra" och vad som har "fungerat sämre" samt utifrån detta kommit fram till vad skolan behöver "göra

bättre", vilket är formulerat som målbeskrivningar. I dokumentet saknas uppgifter om hur dessa mål ska kunna uppnås och vilka åtgärder som ska vidtas. Det står ingenting om när arbetet mot målen ska utföras, vem som har ansvaret för arbetet eller hur och när uppföljning ska ske.

Rektorn har i *Begäran om information inför Regelbunden tillsyn* svarat på frågan om hur resultat grundskolan följs upp och vilka centrala slutsatser man kommit fram till vid senaste uppföljningen. Svaret innehåller endast beskrivningar över hur uppföljningsarbetet går till och rektorn redogör inte för några slutsatser eller planerade åtgärder vad gäller skolenhetens utvecklingsarbete.

I intervju uttrycker rektorn sin syn på lärarnas utvärdering. Han anser att lärarna genomfört analysen och dragit slutsatser men att de därefter också borde ha arbetat fram ett nästa steg. Rektorn berättar att kommunens skolor ska börja använda en mall för att underlätta kvalitetsutvecklingsarbetet, men att det ännu inte har nått grundskolorna i kommunen.

Lärare berättar i intervju hur de arbetat med verksamhetens kvalitetsutveckling. De uppger att de i sin utvärdering utgått från verksamhetsplaneringen, från den dagliga verksamheten och från elevernas kunskapsutveckling. De säger vidare att de har diskuterat terminens arbete, hur det har fungerat och vad de skulle kunna arbeta vidare med. Lärarna uppger att de planerar att följa upp om arbetet utvecklats när terminen är slut. De diskussioner som lärarna har haft om hur förbättringarna som de vill åstadkomma ska kunna genomföras och vilka åtgärder som behöver göras dokumenteras inte, enligt lärarna. De säger också att det finns sådant som inte blivit av under terminen som behöver lyftas nästa termin samt att de vid flera tillfällen framfört förslag på viktiga förändringar i verksamheten till rektorn som inte har genomförts.

Skolinspektionens utredning visar att personalen på skolenheten följer upp resultaten utifrån de nationella målen, analyserar dessa och sätter upp mål för att utveckla verksamheten. Tillsynen visar dock att det saknas konkreta, riktade åtgärder för att uppnå dessa mål. Rektor har ansvar för att besluta om och planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder, men har inte dragit några slutsatser utifrån senaste utvärderingen och har inte heller beslutat eller planerat några åtgärder för skolenhetens utvecklingsarbete. Följden kan bli att utvecklingsarbetet stannar vid enbart målformuleringar när ingen dokumenterad planering finns för hur, när och av vem de nödvändiga utvecklingsåtgärderna ska genomföras. Risken finns också att denna brist

drabbar eleverna då identifierade behov för utveckling av verksamheten förblir utan åtgärd.

Motivering till föreläggande som ingripande

Vårgårda kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Vårgårda kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar.

Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och kunskapskrav får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med

anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål.

Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskraven. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Eleven ska enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat.

I grundsärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på grundsärskolans kunskapskrav, om eleven eller elevens vårdnadshavare begär det. Om en elev har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner, tillämpas grundskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, och bedömningen ska dessutom göras med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar.

Efter avslutad utbildning får elever ett intyg om sin utbildning, som kan kompletteras med ett allmänt studieomdöme där elevens möjlighet att bedriva studier beskrivs. Lärarens bedömning ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum.

Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Frida Eek
Beslutsfattare

Cecilia Byström
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om grundsärskolan i Gullhögskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Bilaga 2: Fakta om grundsärskolan i Gullhögskolan

Grundsärskolan årskurs 7-9 tillhör Gullhögskolan, som ligger centralt i Vårgårda kommun. Tre elever är inskrivna i grundsärskolans klass varav två stycken läser inriktning träningskola. Grundsärskolans rektor har ansvar även för grundsärskoleeleverna i årskurs 1-6 på Vårbergskolan. Både Gullhögskolans och Vårbergskolans elevhälsa arbetar med grundsärskolan på Gullhögskolan.